

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

27 април 2023 година *

„Преюдициално запитване — Член 63 ДФЕС — Свободно движение на капитали — Корпоративен данък — Данъчно облагане на доходите от недвижими имоти, намиращи се на територията на държава членка — Разлика в третирането на местните и чуждестранните фондове — Освобождаване само на местни фондове — Сравнимост на положенията — Отчитане на данъчния режим на инвеститорите — Липса — Обосноваване — Необходимост от запазване на съгласуваността на националния данъчен режим — Необходимост от запазване на балансирано разпределение на правомощията за данъчно облагане между държавите членки — Липса“

По дело C-537/20,

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Bundesfinanzhof (Федерален финансов съд, Германия) с акт от 18 декември 2019 г., постъпил в Съда на 21 октомври 2020 г., в рамките на производство по дело

L Fund

срещу

Finanzamt D,

при участието на

Bundesministerium der Finanzen,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: Ал. Арабаджиев, председател на състава, Р. G. Xuereb (докладчик), Т. von Danwitz, А. Kumin и I. Ziemele, съдии,

генерален адвокат: G. Pitruzzella,

секретар: S. Beer, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 20 октомври 2022 г.,

* Език на производството: немски.

като има предвид становищата, представени:

- за L Fund, от K. Rohde, Rechtsanwalt,
- за германското правителство, от J. Möller и R. Kanitz, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от B. Martenczuk, W. Roels и V. Uher, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 63 ДФЕС.
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между L Fund и Finanzamt D (Данъчна служба D, Германия) относно облагането на L Fund с корпоративен данък за финансовите 2008—2010 г. (наричани по-нататък „спорните финансови години“).

Правна уредба

Германското право

- 3 Член 1, параграф 1, точка 5 от Körperschaftsteuergesetz (Закон за корпоративния данък), в редакцията му в сила през спорните данъчни години (наричан по-нататък „KStG“), предвижда:

„Неограничено данъчно облагане

1. На неограничено облагане с корпоративен данък подлежат следните юридически лица, сдружения на лица и обособени имущества, чието централно управление или седалище се намира на територията на страната:

[...]

5) сдружения, институции, фондации и друго частноправно обособено имущество, предназначено за постигане на определена цел“.

- 4 Член 2, точка 1 от KStG гласи:

„Ограничено данъчно облагане

На ограничено облагане с корпоративен данък подлежат:

1) юридическите лица, обединенията на лица и обособените имущества, които нямат нито централно управление, нито седалище на територията на страната, за доходите, които получават на тази територия“.

5 Съгласно член 1 от Investmentsteuergesetz 2004 (Закон за данъка върху инвестициите от 2004 г.), в редакцията му в сила през спорните данъчни години (наричан по-нататък „InvStG 2004“), озаглавен „Приложно поле и определения“:

„Настоящият закон се прилага по отношение на:

1) Национални предприятия за колективно инвестиране, доколкото са организирани под формата на взаимен фонд по смисъла на член 2, параграф 1 от Investmentgesetz [(Закон за инвестициите, наричан по-нататък „InvG“)] или на инвестиционно акционерно дружество по смисъла на член 2, параграф 5 [от InvG] (национално инвестиционно дружество), както и притежаваните в тях дялове (дялове в национални предприятия за колективно инвестиране);

2) чуждестранни предприятия за колективно инвестиране и дялове в тях по смисъла на член 2, параграфи 8 и 9 [от InvG].

[...]“.

6 Член 2 от InvStG 2004, озаглавен „Доходи от дялове“, предвижда в параграф 1:

„Доходите, разпределени във връзка дялове в предприятия за колективно инвестиране, и доходите, еквивалентни на такова разпределяне, както и междинната печалба, са доходи от капитал по смисъла на член 20, параграф 1, точка 1 от Einkommensteuergesetz [(Закон за данъка върху доходите, наричан по-нататък „EStG „)] [...]“.

7 Член 4 от InvStG 2004, озаглавен „Доходи, получени в чужбина“, предвижда в параграф 2:

„Когато доходите, разпределени във връзка дялове в предприятия за колективно инвестиране, и доходите, еквивалентни на такова разпределяне, включват доходи с произход от чужда държава, които в тази държава се облагат с данък, подлежащ на приспадане от данъка върху доходите или от корпоративния данък съгласно член 34 quater, параграф 1 [от EStG] или член 26, параграф 1 [от KStG], или съгласно спогодба за избягване на двойното данъчно облагане, размерът на определения чуждестранен данък, платен от неограничено данъчнозадължения инвеститор, когато той не се ползва от никакво намаление, се приспада от частта от данъка върху доходите или от корпоративния данък, съответстваща на тези чуждестранни доходи, увеличени с пропорционалния размер на чуждестранния данък. [...]“.

[...] Когато доходите, разпределени във връзка с дялове в чуждестранни предприятия за колективно инвестиране, и доходите, еквивалентни на такова разпределяне, включват доходи, подлежащи на облагане с данък върху доходите от капитал в Германия, тези доходи, както и удържаният върху тях данък в Германия се приравняват, за целите на приспадането им, в рамките на прилагането на член 7, параграф 1, на чуждестранни доходи и данъци по смисъла на първото изречение. [...]“.

- 8 Член 7 от InvStG 2004, озаглавен „Данък върху доходите от капитал“, предвижда в параграф 1, точка 1:

„Върху доходите от капитал се удържа данък при източника за:

1) разпределените доходи по смисъла на член 2, параграф 1 [...]“.

- 9 Член 11 от InvStG 2004, озаглавен „Имущество, предназначено за постигането на определена цел, освобождаване от данък и данъчен контрол“, предвижда в параграф 1:

„Уредените от националното право предприятия за колективно инвестиране от отворен тип (Sondervermögen) се приравняват на имущество, предназначено за постигането на определена цел, по смисъла на член 1, параграф 1, точка 5 [от KStG]. Те са освободени от корпоративен данък и от професионален данък (Gewerbesteuer). Второто изречение се прилага и за инвестиционни акционерни дружества. [...]“.

- 10 Член 15 от InvStG 2004, озаглавен „Уредени от националното право специални предприятия за колективно инвестиране от отворен тип (Spezial-Sondervermögen)“, предвижда в параграф 2:

„Доходите от отдаване под наем и аренда на недвижими имоти и от вещни права, приравнени на недвижими имоти, които се намират на територията на страната, както и печалбите от частноправни сделки по продажба на такива недвижими имоти и права, се посочват отделно. Тези доходи се приравняват на доходи, получени пряко от инвеститор — ограничено данъчнозадължено лице, по смисъла на член 49, параграф 1, точка 2, буква f), член 49, параграф 1, точка 6 или член 49, параграф 1, точка 8 [от EStG]. Същото се отнася и за прилагането на разпоредбите на спогодбите за избягване на двойното данъчно облагане. Член 7 се прилага mutatis mutandis, като данъчната ставка е 25 % от доходите и данъкът върху доходите от капитал се удържа при източника от инвестиционното дружество. [...]“.

- 11 Член 2, параграфи 8 и 9 от InvG в редакцията му, която е в сила през спорните финансови години, гласи следното:

„8. Чуждестранните предприятия за колективно инвестиране са предприятия за колективно инвестиране по смисъла на член 1, второ изречение, уредени от правото на друга държава. Счита се, че те отговарят на принципа на разпределение на риска, дори ако се състоят в значителна степен от дялове в едно или няколко други предприятия и тези други предприятия представляват инвестиции, които са направени пряко или непряко в съответствие с този принцип.

9. Дяловете в чуждестранни предприятия за колективно инвестиране са дялове в чуждестранни предприятия за колективно инвестиране, емитирани от предприятие със седалище в чужбина (чуждестранно инвестиционно дружество), чието обратно изкупуване инвеститорът може да поиска или чието обратно изкупуване не може да изисква, като в този случай чуждестранното инвестиционно дружество подлежи на пруденциален надзор върху активите, предназначени за колективно инвестиране, в държавата, в която се намира седалището му“.

Люксембургското право

- 12 Loi du 13 février 2007 relative aux fonds d'investissement spécialisés (Закон от 13 февруари 2007 г. за специализираните инвестиционни фондове) (Mémorial A 2007 г., № 13) предвижда в член 66, параграф 1, че „[o] свен данъка върху вноските в капитала, с който се облага набирането на капитал в гражданските и търговските дружества, и данъка при записването на акции, посочен в член 68 [от този закон], специализираните инвестиционни фондове, посочени в настоящия закон, не дължат друг данък“.

Спорът в главното производство, преюдициалният въпрос и производството пред Съда

- 13 Жалбоподателят в главното производство, L Fund, е инвестиционен фонд за недвижими имоти, учреден под формата на специализиран инвестиционен фонд по люксембургското право, чието седалище и централно управление не се намират в Германия.
- 14 L Fund е фонд от затворен тип, който има само двама институционални инвеститори, чиито седалище и централно управление не се намират в Германия.
- 15 Съгласно люксембургското право в качеството си на специализиран инвестиционен фонд L Fund не подлежи на облагане в Люксембург, с изключение на данъка върху набирането на капитал в гражданските и търговските дружества, както и на данъка при записването на акции, предвиден в член 68 от Закона за специализираните инвестиционни фондове. По силата на това право разпределяните от L Fund дивиденди не се облагат с данък, удържан при източника, в Люксембург и не подлежат на облагане на равнището на чуждестранните инвеститори.
- 16 През спорните данъчни години L Fund получава доходи от отдаването под наем на недвижимите си имоти в Германия, както и от продажбата на някои от тях.
- 17 През юли 2013 г. той подава декларации за облагане с корпоративен данък за спорните данъчни години във връзка с ограничено облагане с този данък, като същевременно уточнява, че според него той не подлежи на облагане с корпоративен данък в Германия.
- 18 Данъчна служба D обаче приема, че L Fund подлежи на ограничено облагане с корпоративен данък, и издава актове за установяване на данъчни задължения за спорните данъчни години.
- 19 L Fund оспорва тези актове пред Finanzgericht Münster (Финансов съд Мюнстер, Германия), който с решение от 20 април 2017 г. по същество ги потвърждава.
- 20 L Fund подава ревизионна жалба срещу това решение до Bundesfinanzhof (Федерален финансов съд, Германия), който е запитващата юрисдикция по настоящото дело.
- 21 Тази юрисдикция отбелязва, че съгласно член 2, точка 1 от KStG L Fund, чието седалище и централно управление не се намират в Германия, е ограничено данъчнозадължен за корпоративен данък по отношение на всички получени от него доходи на територията на тази държава членка. Той не се ползва от никакво освобождаване от личен или реален характер. Всъщност за разлика от уредените от националното право инвестиционни

фондове от отворен тип, L Fund не може да се ползва от освобождаването от корпоративен данък, предвидено в член 11, параграф 1, второ изречение от InvStG 2004, тъй като по силата на член 1, параграф 1, точка 2 от InvStG 2004 във връзка с член 2, параграф 8 от InvG в редакцията му, която е в сила през спорните данъчни години, L Fund е чуждестранен фонд.

- 22 В този контекст посочената юрисдикция иска да се установи дали изключването на чуждестранен фонд от това освобождаване е съвместимо с правото на Съюза.
- 23 В това отношение, като отбелязва наличието на различни позиции, тя посочва, че поради особеностите на германското данъчно право това изключване би могло да е съвместимо с член 63 ДФЕС.
- 24 Що се отнася до тези особености, запитващата юрисдикция обяснява, че освобождаването от корпоративен данък на националните фондове, предвидено в член 11, параграф 1, второ изречение от InvStG 2004, представлява прилагане на принципа на прозрачност, по силата на който доходите се облагат само веднъж на равнището на инвеститорите. Съгласно член 2, параграф 1 от InvStG 2004 тези лица трябва да плащат данъци върху разпределените им дивиденди или върху доходите, еквивалентни на такова разпределяне, ако става въпрос за фонд, който натрупва получените от него приходи.
- 25 В случая на националните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти, в които участват изключително чуждестранни инвеститори, в съответствие с член 15, параграф 2, второ изречение от InvStG 2004 доходите от недвижими имоти, получени от такъв фонд на германска територия, се отчитат пряко в полза на съответните чуждестранни инвеститори като собствени и частично облагаеми доходи. За да осигури облагането на чуждестранните инвеститори, фондът е длъжен да удържа данък при източника по силата на член 15, параграф 2, четвърто изречение от InvStG 2004.
- 26 Запитващата юрисдикция посочва, че прилагането на принципа на прозрачност съответства на волята на германския законодател да не допуска чуждестранните инвеститори — които, ако инвестират пряко в недвижими имоти, намиращи се на националната територия, биха били ограничено данъчнозадължени лица — да избягват това данъчно облагане, като извършват такава инвестиция чрез специализиран инвестиционен фонд за недвижими имоти. Принципът на прозрачност води до това чуждестранните инвеститори да бъдат облагани така, сякаш са направили преки инвестиции.
- 27 За сметка на това според запитващата юрисдикция в случая на чуждестранните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти получените на германска територия доходи от недвижими имоти се облагат при фонда, който подлежи на облагане с корпоративен данък, доколкото той не се ползва от освобождаването, предвидено в член 11, параграф 1, второ изречение от InvStG 2004, докато чуждестранните инвеститори в този фонд не се облагат, тъй като член 15, параграф 2, второ изречение от InvStG 2004 се прилага само за националните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти.
- 28 Следователно, както посочва запитващата юрисдикция, и в двата случая доходите, получени в Германия от чуждестранни инвеститори, се облагат само веднъж, но на различни равнища. Тази разлика в данъчното третиране се дължи на факта, че поради принципа на териториалност на публичната власт, при чуждестранните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти, в които участват чуждестранни

инвеститори, германският законодател не може да гарантира чрез удържане при източника правото на Федерална република Германия като държава членка, на чиято територия се намират разглежданите недвижими имоти, да обложи тези чуждестранни инвеститори.

- 29 Така в случая L Fund, в качеството му на чуждестранен специализиран инвестиционен фонд за недвижими имоти, подлежи на облагане с корпоративен данък по отношение на доходите си от недвижими имоти, намиращи се в Германия, докато двамата му чуждестранни институционални инвеститори не подлежат на облагане в тази държава членка.
- 30 За сметка на това според запитващата юрисдикция сходен национален специализиран инвестиционен фонд за недвижими имоти, в който участват двама чуждестранни институционални инвеститори, не подлежи на облагане с корпоративен данък в Германия по отношение на тези доходи поради отчитането им в полза на тези инвеститори.
- 31 С оглед на гореизложеното запитващата юрисдикция си задава въпроса, на първо място, дали освобождаването, предвидено в член 11, параграф 1, второ изречение от InvStG 2004, представлява ограничение на движението на капитали по смисъла на член 63, параграф 1 ДФЕС. От една страна, тази юрисдикция се съмнява, че посоченото освобождаване може да разубеди чуждестранните инвеститори да инвестират в недвижими имоти, намиращи се на германска територия, тъй като получените от такива имоти доходи от недвижими имоти се облагат еднократно по отношение както на местните, така и на чуждестранните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти, но това данъчно облагане се осъществява на различни равнища.
- 32 От друга страна, според запитващата юрисдикция не е сигурно също, че това освобождаване има за последица да разубеди националните инвеститори да придобиват дялове в чуждестранни специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти. Двойното данъчно облагане, произтичащо от ограниченото облагане на тези фондове с корпоративен данък и от облагането на тези инвеститори с данък върху доходите от капитал по отношение на разпределените от посочените фондове дивиденди, е до голяма степен премахнато чрез прилагане на приспадането, предвидено в параграф 4, параграф 2, седмо изречение от InvStG 2004. Освен това, ако даден специализиран фонд служи като инвестиционен инструмент за много ограничен кръг институционални инвеститори с цел инвестиране в конкретен обект, наличието на потенциални национални институционални инвеститори може да изглежда като чисто теоретична възможност.
- 33 На второ място, запитващата юрисдикция си задава въпроса дали чуждестранните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти и националните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти се намират в сходно положение. Според тази юрисдикция националните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти, в които участват чуждестранни институционални инвеститори, не се облагат с корпоративен данък поради прякото отчитане на доходите от недвижими имоти в полза на чуждестранните инвеститори, предвидено в член 15, параграф 2, второ изречение от InvStG 2004, и изричното ограничено облагане на тези доходи с корпоративен данък, което доказва, че националният законодател е възприел данъчното положение на инвеститорите като разграничителен критерий за определяне на приложимото данъчно третиране и че облагането на доходите от недвижими имоти се определя не на равнището на фонда, а в зависимост от мястото на пребиваване на инвеститорите.

- 34 На трето място, запитващата юрисдикция си задава въпроса дали освобождаването само на местните фондове, предвидено в член 11, параграф 1, второ изречение от InvStG 2004, може да бъде обосновано с императивни съображения от общ интерес.
- 35 От една страна, според тази юрисдикция необходимостта да се осигури балансирано разпределение на правомощията за данъчно облагане между държавите членки може да се изтъкне, за да се обоснове изключването на чуждестранните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти от посоченото освобождаване, тъй като облагането на равнището на тези фондове на доходите от недвижими имоти, получени от намиращи се на територията на държава членка недвижими имоти, позволява да се гарантира правото на данъчно облагане на тази държава членка върху тези имоти, тъй като това право не може да бъде гарантирано на равнището на данъчното облагане на чуждестранните инвеститори в нея.
- 36 От друга страна, според запитващата юрисдикция изключването на L Fund от разглежданото освобождаване може да се обоснове с необходимостта от запазване на съгласуваността на данъчния режим, тъй като посоченото освобождаване на националните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти се компенсира от прякото данъчно облагане на чуждестранните институционални инвеститори в тези фондове в съответствие с член 15, параграф 2, второ изречение от InvStG 2004.
- 37 На четвърто и последно място, запитващата юрисдикция иска да се установи дали отказът да се предостави освобождаване на чуждестранните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти не надхвърля необходимото за гарантиране на съгласуваността на германския данъчен режим в областта на инвестициите.
- 38 При тези обстоятелства Bundesfinanzhof (Федерален финансов съд) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:
- „Допуска ли член 56 ДЕО (понастоящем член 63 ДФЕС) правната уредба на държава членка, по силата на която националните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти, в които участват изключително чуждестранни инвеститори, са освободени от облагане с корпоративен данък, докато чуждестранните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти, в които участват изключително чуждестранни инвеститори, са ограничено данъчнозадължени за корпоративния данък по отношение на доходите от отдаване под наем, които получават на националната територия?“.
- 39 След като на запитващата юрисдикция е връчено решение от 17 март 2022 г., AllianzGI-Fonds AEVN (C-545/19, EU:C:2022:193), с писмо от 25 април 2022 г. тази юрисдикция уведомява Съда, че поддържа преюдициалното си запитване.

По преюдициалния въпрос

- 40 С въпроса си запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 63 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска законодателство на държава членка, според което чуждестранните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти са ограничено данъчнозадължени за корпоративния данък по отношение на доходите от

недвижими имоти, които получават на територията на тази държава членка, докато местните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти са освободени от този данък.

- 41 Съгласно практиката на Съда държавите членки трябва да упражняват компетентността си в областта на прякото данъчно облагане при спазване на правото на Съюза, и по-специално на основните свободи, гарантирани с Договора за функционирането на ЕС (решение от 29 април 2021 г., *Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö* (Доходи, изплатени от ПКИПЦК), C-480/19, EU:C:2021:334, т. 25).
- 42 С член 63, параграф 1 ДФЕС по общ начин се забраняват ограничения върху движението на капитали между държавите членки. Мерките, забранени с тази разпоредба, тъй като представляват ограничения на движението на капитали, включват мерки, които могат да възпрат чуждестранните лица да инвестират в държава членка или да възпрат местните лица на тази държава членка да инвестират в други държави (решение от 29 април 2021 г., *Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö* (Доходи, изплатени от ПКИПЦК), C-480/19, EU:C:2021:334, т. 26).
- 43 Съгласно член 65, параграф 1, буква а) ДФЕС обаче разпоредбите на член 63 ДФЕС не накръняват правото на държавите членки да прилагат съответните разпоредби на своето данъчно законодателство, които провеждат разграничение между данъкоплатци, които не са в еднакво положение, що се отнася до тяхното място на пребиваване или място на инвестиране на капитала.
- 44 Тази разпоредба, доколкото представлява изключение от основния принцип за свободно движение на капитали, трябва да се тълкува стеснително. Следователно тя не може да се тълкува в смисъл, че всяко данъчно законодателство, което предвижда разграничение на данъкоплатците в зависимост от мястото, където пребивават, или от държавата, в която инвестират своите капитали, автоматично е съвместимо с Договора за функционирането на ЕС. Възщност самата дерогация, предвидена в член 65, параграф 1, буква а) ДФЕС, е ограничена от член 65, параграф 3 ДФЕС, който предвижда, че посочените в параграф 1 от този член национални разпоредби „не представляват средство за произволна дискриминация или прикрито ограничение на свободното движение на капитали и плащания по смисъла на член 63 [ДФЕС]“ (решение от 17 март 2022 г., *AllianzGI-Fonds AEVN*, C-545/19, EU:C:2022:193, т. 41 и цитираната съдебна практика).
- 45 Съдът е приел също, че при това положение случаите на различно третиране, които член 65, параграф 1, буква а) ДФЕС разрешава, трябва да бъдат разграничени от случаите на дискриминация, забранени с член 65, параграф 3 ДФЕС. За да може обаче национална данъчна правна уредба да се счита за съвместима с разпоредбите на Договора за функциониране на ЕС относно свободното движение на капитали, произтичащото от нея различно третиране трябва да се отнася до положения, които не са обективно сходни, или да е обосновано с императивно съображение от общ интерес (решение от 17 март 2022 г., *AllianzGI-Fonds AEVN*, C-545/19, EU:C:2022:193, т. 42 и цитираната съдебна практика).
- 46 Ето защо най-напред следва да се разгледа наличието на разлика в третирането, по-нататък, евентуалната сходност на положенията и накрая евентуално възможността да се обоснове различното третиране.

Относно наличието на ограничение на свободното движение на капитали

- 47 В случая от акта за преюдициално запитване е видно, че съгласно разглежданото в главното производство германско законодателство местните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти са освободени от корпоративен данък, докато чуждестранните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти не се ползват от такова освобождаване.
- 48 Така, що се отнася до приложимите към тях правила за данъчно облагане, чуждестранните и местните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти са подложени на различно третиране, което е неблагоприятно за чуждестранните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти.
- 49 Такава разлика в данъчното третиране може да разубеди, от една страна, чуждестранните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти да инвестират в недвижими имоти, разположени в Германия, и от друга страна, установените в Германия инвеститори — да използват чуждестранни специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти за такива инвестиции (вж. в този смисъл решения от 10 май 2012 г., *Santander Asset Management SGIIC и др.*, C-338/11—C-347/11, EU:C:2012:286, т. 17, и от 21 юни 2018 г., *Fidelity Funds и др.*, C-480/16, EU:C:2018:480, т. 44).
- 50 Този извод не може да бъде поставен под въпрос, като се вземе предвид данъчното облагане, приложимо към дивидентите, разпределяни на инвеститорите на местни специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти, доколкото разглежданото в главното производство германско законодателство не поставя освобождаването на тези фондове в зависимост от условието всички доходи от недвижими имоти да се облагат на равнището на техните инвеститори.
- 51 Всъщност в случая на специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти с установени в Германия инвеститори, от този акт следва, че освен ограниченото облагане на тези фондове с корпоративен данък, тези инвеститори, които са неограничено данъчнозадължени за корпоративния данък, също подлежат на облагане с данък върху доходите от капитал за разпределените от посочените фондове дивиденти.
- 52 Наистина предвиденото в член 4, параграф 2, седмо изречение от InvStG 2004 приспадане цели премахване на това двойно данъчно облагане. От преписката обаче е видно, че на практика пълното премахване на посоченото двойно данъчно облагане зависи от конкретното данъчно положение на всеки притежател на дялове и следователно е несигурно. Впрочем в съдебното заседание германското правителство твърди, че според данъчното им положение местните инвеститори в чуждестранни специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти могат да бъдат поставени в по-неблагоприятно положение в сравнение с местните инвеститори в местните специализираните инвестиционни фондове за недвижими имоти.
- 53 При тези условия следва да се приеме, че правна уредба като разглежданата в главното производство германска правна уредба представлява ограничение на свободното движение на капитали, което е забранено по принцип с член 63 ДФЕС.

По сходството на положенията

- 54 От практиката на Съда следва, от една страна, че сходството между трансгранично и вътрешно положение трябва да се проверява, като се държи сметка за преследваната с разглежданите национални разпоредби цел, както и за предмета и съдържанието на последните, и от друга страна, че за да се прецени дали произтичащата от такава правна уредба разлика в третирането отразява обективна разлика в положенията, трябва да се вземат предвид само релевантните разграничителни критерии, установени от разглежданата правна уредба (решение от 29 април 2021 г., Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö (Доходи, изплатени от ПКИПЦК), C-480/19, EU:C:2021:334, т. 49 и цитираната съдебна практика).
- 55 Що се отнася до целите, преследвани с разглежданите в главното производство разпоредби от германското право, от акта за преюдициално запитване е видно, че доходите от недвижими имоти на местните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти, в които участват чуждестранни институционални инвеститори, се облагат с корпоративен данък не на равнището на фонда, а на равнището на инвеститорите, за да се приложи принципът на прозрачност, по силата на който доходите се облагат само веднъж, както и да се осигури равно третиране на преките инвестиции и на инвестициите, направени чрез инвестиционен фонд. Чрез облагането на доходите от недвижими имоти на местните фондове единствено на равнището на инвеститорите, тези разпоредби имат за цел да се избегне кумулирането на данъчни задължения на равнището на фонда и на това на инвеститорите.
- 56 От преписката, с която разполага Съдът, е видно също, че чуждестранните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти, в които участват чуждестранни инвеститори, се облагат на равнището на фонда, а не на това на инвеститорите, тъй като поради принципа на териториалност на публичната власт германският законодател не може да гарантира чрез удържане на данък при източника правото на Федерална република Германия като държава членка, на чиято територия се намират разглежданите недвижими имоти, да обложи тези чуждестранни инвеститори.
- 57 В това отношение следва да се посочи, че от преписката, с която разполага Съдът, е видно, че единственият разграничителен критерий, установен в член 11, параграф 1, второ изречение от InvStG 2004, се основава на мястото на установяване на фондовете, щом като само фондовете, уредени от националното право, се ползват от предвиденото в тази разпоредба освобождаване от корпоративен данък, като инвестиционните фондове, уредени от правото на друга държава, са изключени от това освобождаване. Освен това член 15, параграф 2, второ изречение от InvStG 2004 се прилага само за местните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти.
- 58 Следва обаче да се отбележи, първо, че чуждестранен специализиран инвестиционен фонд за недвижими имоти също може да има местни за Германия инвеститори, по отношение на чиито доходи Федерална република Германия може да упражни правомощието си за данъчно облагане. От тази гледна точка чуждестранен специализиран инвестиционен фонд за недвижими имоти се намира в обективно сходно положение с това на местен специализиран инвестиционен фонд за недвижими имоти (вж. в този смисъл решение от 17 март 2022 г., AllianzGI-Fonds AEVN, C-545/19, EU:C:2022:193, т. 69 и цитираната съдебна практика).

- 59 Второ, местните и чуждестранните фондове се намират в сходно положение от гледна точка на целта, преследвана от принципа на прозрачност, а именно да се осигури равно третиране на преките инвестиции и на инвестициите, направени посредством инвестиционен фонд. Всъщност доходите от недвижими имоти на националните фондове се облагат само на равнището на техните инвеститори, за да се постигне тази цел.
- 60 Трето, целта за изместване на равнището на облагане от фонда към инвеститора може също да бъде постигната по отношение на чуждестранните фондове, като освобождаването от корпоративен данък, предвидено в член 11, параграф 1, второ изречение от InvStG 2004, се постави в зависимост от облагането на инвеститорите в тези фондове. Макар наистина Федерална република Германия да не може да облага чуждестранните инвеститори, подобна невъзможност е в съответствие с логиката за изместване на равнището на данъчно облагане от фонда към инвеститора.
- 61 При тези обстоятелства изглежда, че предвиждането на освобождаване от облагане с данък при източника само за местните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти не е оправдано от обективна разлика в положението на тези фондове и това на фондовете, които са местни лица на държава членка, различна от Федерална република Германия (вж. по аналогия решение от 17 март 2022 г., AllianzGI-Fonds AEVN, C-545/19, EU:C:2022:193, т. 70 и цитираната съдебна практика).
- 62 Ето защо с оглед на целите на разглежданото в главното производство германско законодателство и на установения в това законодателство разграничителен критерий местните и чуждестранните фондове се намират в сходно положение.
- 63 Освен това наистина по делото, по което е постановено решение от 2 юни 2016 г., Pensioenfonds Metaal en Techniek (C-252/14, EU:C:2016:402), на което се позовава германското правителство, Съдът постановява, че диференцираното третиране на облагането на плащаните на пенсионните фондове дивиденди в зависимост от това дали те имат качеството местно лице или не, което следва от прилагането към съответните фондове на два различни метода на данъчно облагане, е оправдано от разликата в положението на тези две категории данъчнозадължени лица от гледна точка на процесната по това дело национална правна уредба и от нейните предмет и съдържание (решение от 17 март 2022 г., AllianzGI-Fonds AEVN, C-545/19, EU:C:2022:193, т. 51).
- 64 В посоченото дело обаче самите местни и чуждестранни фондове, които са пенсионни фондове, са били облагани, но по различен начин, предвид целта на разглежданото национално законодателство, която в рамките на пенсионната схема е била да се установи неутрално облагане, което е независимо от икономическия климат, свързан с различни видове активи, както и от всички съответни форми на пенсионни спестявания, тъй като съответната държава не може да гарантира тази цел, облагайки по един и същ начин местните и чуждестранните фондове.
- 65 В случая обаче местните фондове са освободени от корпоративен данък и не се облагат с друг вид данък.

Относно наличието на императивно съображение от общ интерес

- 66 Следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда дадено ограничение на свободното движение на капитали е допустимо само ако е обосновано с императивни съображения от общ интерес, в състояние е да гарантира осъществяването на преследваната с него цел и не надхвърля необходимото за постигането на тази цел (решение от 17 март 2022 г., AllianzGI-Fonds AEVN, C-545/19, EU:C:2022:193, т. 75 и цитираната съдебна практика).
- 67 В случая германското правителство изтъква в писменото си становище, че дори да се предположи, че разглежданото в главното производство германско законодателство представлява ограничение на свободното движение на капитали, то било обосновано от две императивни съображения от общ интерес, а именно, от една страна, необходимостта да се запази съгласуваността на националния данъчен режим и от друга страна, необходимостта да се запази балансирано разпределение на правомощията за данъчно облагане между държавите членки.

По необходимостта от запазване на съгласуваността на националния данъчен режим

- 68 Следва да се припомни, че макар Съдът да е приел, че необходимостта от запазване на съгласуваността на даден национален данъчен режим може да обоснове национална правна уредба, с която могат да бъдат ограничени основните свободи, той все пак уточнява, че за да може да бъде уважен такъв довод, трябва да бъде установено наличието на пряка връзка между съответното данъчно предимство и компенсирането на това предимство с определено данъчно задължение, като прекият характер на тази връзка трябва да се преценява с оглед на целта, преследвана с разглежданото законодателство (решения от 16 декември 2021 г., UBS Real Estate, C-478/19 и C-479/19, EU:C:2021:1015, т. 65 и 66, и от 7 април 2022 г., Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö (Освобождаване на учредените с договор инвестиционни фондове от данъчно облагане), C-342/20, EU:C:2022:276, т. 91 и 92 и цитираната съдебна практика).
- 69 Запитващата юрисдикция и германското правителство считат, че такава връзка съществува, тъй като данъчното предимство, каквото представлява освобождаването на местните фондове, се компенсира от прякото данъчно облагане на чуждестранните институционални инвеститори в тези фондове, тъй като член 15, параграф 2, второ изречение от InvStG 2004 предвижда пряко отчитане на доходите от недвижими имоти в полза на чуждестранните инвеститори. За да осигури облагането на последните, посочените фондове били длъжни да удържат данък при източника по силата на член 15, параграф 2, четвърто изречение от InvStG 2004. Освен това, ако трябва да се вземе предвид освобождаването, предвидено в член 11, параграф 1, второ изречение от InvStG 2004, това освобождаване би било компенсирано с облагането на инвеститорите, предвидено в член 2, параграф 1 InvStG 2004, тъй като те подлежат на облагане с данък при източника по смисъла на член 7 от InvStG 2004.
- 70 В това отношение следва да се отбележи, че макар предвиденото в член 11, параграф 1, второ изречение от InvStG 2004 освобождаване да не е изрично подчинено съгласно тази разпоредба на условието облагането на инвеститорите във фонда да позволява компенсиране на това освобождаване, такава пряка връзка би могла все пак да произтича от разглеждания данъчен режим.

- 71 Запитващата юрисдикция, която единствена е компетентна да тълкува националното право, следва да определи дали прякото отчитане на доходите от недвижими имоти в полза на чуждестранните инвеститори и облагането на местните инвеститори в местните фондове компенсира предоставеното на тези фондове освобождаване. Тя трябва по-специално да провери дали такива инвеститори се облагат системно и не могат да се ползват от освобождаване от посочения данък.
- 72 Дори да се предположи, че от разглеждания данъчен режим може да произтече такава пряка връзка, би следвало да се провери и дали като запазва възможността само за местните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти да се ползват от освобождаването на доходите от недвижими имоти от корпоративен данък, разглежданата в главното производство правна уредба не надхвърля необходимото, за да се гарантира съгласуваността на посочения данъчен режим (вж. в този смисъл решение от 21 юни 2018 г., *Fidelity Funds* и др., C-480/16, EU:C:2018:480, т. 83).
- 73 В това отношение е важно да се отбележи, от една страна, че в случая на местните инвеститори в чуждестранен специализиран инвестиционен фонд за недвижими имоти облагането на посочения фонд води до икономическо двойно данъчно облагане на посочените доходи, като те се облагат, първо, при посочения фонд и второ, при местния инвеститор. Както обаче бе припомнено в точки 51 и 52 от настоящото решение, премахването на това двойно данъчно облагане невинаги може да бъде постигнато, което е в противоречие именно с целта на разглежданото в главното производство национално законодателство (вж. в този смисъл решение от 21 юни 2018 г., *Fidelity Funds* и др., C-480/16, EU:C:2018:480, т. 85).
- 74 От друга страна, вътрешната съгласуваност на разглеждания в главното производство данъчен режим би могла да бъде запазена, ако чуждестранните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти могат да се ползват от освобождаване от корпоративен данък, при условие че германските данъчни органи се уверят с пълното съдействие на тези фондове, че инвеститорите в посочените фондове плащат данък, равностоен на този, с който се облагат инвеститорите в местен специализиран инвестиционен фонд за недвижими имоти. При тези условия възможността такива чуждестранни специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти да се ползват от въпросното освобождаване би била по-малко ограничителна мярка отколкото настоящия режим (вж. в този смисъл решение от 21 юни 2018 г., *Fidelity Funds* и др., C-480/16, EU:C:2018:480, т. 84).
- 75 Ето защо необходимостта от запазване на съгласуваността на националния данъчен режим не може да обоснове ограничението на свободното движение на капитали, което произтича от разглежданата в главното производство германска правна уредба.

По необходимостта да се запази балансирано разпределение на правомощията за данъчно облагане между държавите членки

- 76 Следва да се припомни, че както Съдът многократно е постановявал, обосновката, изведена от необходимостта да се запази балансирано разпределение на правомощията за данъчно облагане между държавите членки, може да се приеме, когато разглежданият режим цели да предотврати определени практики, които могат да застрашат правото на държава

членка да упражнява данъчните си правомощия по отношение на извършваните на нейна територия дейности (решение от 17 март 2022 г., AllianzGI-Fonds AEVN, C-545/19, EU:C:2022:193, т. 82 и цитираната съдебна практика).

- 77 Когато обаче държава членка е избрала, както в разглежданото в главното производство положение, да не облага местните фондове за доходите им с национален произход, тя не може да се позове на необходимостта от гарантиране на балансираното разпределение на правомощията за данъчно облагане между държавите членки, за да обоснове облагането на чуждестранните фондове, получаващи такива доходи (вж. по аналогия решение от 17 март 2022 г., AllianzGI-Fonds AEVN, C-545/19, EU:C:2022:193, т. 83 и цитираната съдебна практика).
- 78 Ето защо и обосновката за запазване на балансирано разпределение на правомощията за данъчно облагане между държавите членки не може да се приеме.
- 79 С оглед на всички изложени по-горе съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 63 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска законодателство на държава членка, според което чуждестранните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти са ограничено данъчнозадължени за корпоративния данък по отношение на доходите от недвижими имоти, които получават на територията на тази държава членка, докато местните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти са освободени от този данък.

По съдебните разноски

- 80 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

Член 63 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска законодателство на държава членка, според което чуждестранните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти са ограничено данъчнозадължени за корпоративния данък по отношение на доходите от недвижими имоти, които получават на територията на тази държава членка, докато местните специализирани инвестиционни фондове за недвижими имоти са освободени от този данък.

Подписи